

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818200801
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8818200801.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Marianny Hirkovej, v spore žalobcu: E. A., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXX, XXX XX L., právne zastúpená: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sov. Hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: JUDr. Andreou Cvikovou, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 347,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3C/10/2018-154 zo dňa 01.07.2020, takto

rozhodol:

Mení rozsudok prvoinštančného súdu tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 50 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej „súd prvej inštancie“) v poradí druhým napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 347,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v c e l o m rozsahu, ktoré trovy je p o v i n n ý zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, §52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka.

3. Žalobkyňa žiadala priznať sumu 347 eur ako primerané finančné zadostučinenie, pretože ako spotrebiteľka v pozícii žalobkyne bola v inom konaní Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 7C/329/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23Co 186/2016 úspešnou stranou sporu voči žalovanému. Suma 347 eur predstavuje finančné zadostučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv.

4. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom v prejednávanej veci č. k. 3C/10/2018-41 zo dňa 26.09.2018, spolu s opravným uznesením zo dňa 24.04.2019 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 347,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal náhradu trov konania

v celom rozsahu, ktoré trovy je povinný zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 17Co/84/2019-91 zo dňa 22.10.2019 tento rozsudok v spojení s opravným uznesením zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení nespochybnil základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., avšak prvoinštančný súd náležite nezdôvodnil výšku priznanej sumy 347,- eur.

5. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom opäť priznal žalobkyni nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 347,- eur.

Uplatnenie práva na primerané finančne zadosťučinenie považoval za dôvodné z dôvodu, že je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla. Ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa priznáva spotrebiteľovi právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy spotrebiteľovi, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Žalobkyňa bola úspešnou stranou v spore, kde rozsudkom č.k. 7C 329/2015-39 jej bolo ako bezdôvodné obohatenie žalovanej zo strany žalovanej priznané plnenie v sume 347 eur.

Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, súd prvej inštancie je názoru, že žalovaná suma je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu žalovaným a táto zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

6. V zákonom stanovenej lehote podal proti tomuto rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal, že postupom a rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces tým, že odôvodnenie napádaného rozsudku neobsahovalo žiadne skutkové a právne závery nadväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by sa preukázala dôvodnosť a výška zadosťučinenia v sume 347,- eur. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil vlastnou úvahou. Súdom priznané finančné zadosťučinenie nebolo podľa obsahu a odôvodnenia rozsudku preukázané v konkrétnych skutkových okolnostiach, argumentačne nebolo podložené.

Žalovaný navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu 100 % trov právneho zastúpenia.

7. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

8. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

9. Žalovaný namietal porušenie práva na spravodlivý proces prvoinštančným súdom.

Obsah práva na spravodlivý proces je široký a obsahuje také zložky ako právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, ale aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, zákaz ľubovôle, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a ďalšie.

Porušenie akéhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. o naplnenie odvolacieho dôvodu však pôjde len vtedy, ak porušenie dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

Odvolací súd však dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvod neobsahujú. Základ nároku odvolací súd nespochybnil, o čom svedčí právny záver uvedený v uznesení č.k. 17Co 84/2019-91 zo dňa 22.10.2019. Na tomto závere odvolací súd zotrúva aj v tomto štádiu konania. Prvoinštančný súd vo svojom odôvodnení základu uplatňovaného nároku vychádzal už zo skôr prezentovaného názoru odvolacieho súdu, takým je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Len pre ozrejmenie, aby existencia podmienky uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola nesporná, odvolací súd zdôrazňuje, že nespochybnuje základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto časti odvolací súd nepovažoval uplatnené námietky vznesené žalovaným za dôvodné. Je nesporné,

že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7C/329/2015 zo dňa 11.05.2016 sa žalobkyňa úspešne domáhala vydania bezdôvodného obohatenia. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaný ako dodávateľ sa v zmluvnom vzťahu so žalobkyňou dopustil porušenia jeho povinností vyplývajúcich mu z ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom niet pochyb, že ide o zákonné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľa.

10. Pokiaľ ide o odôvodnenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, toto nie je preskúmateľné. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňi vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalobkyňa bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu zo strany žalovaného najmä vzhľadom na jeho praktiky, spôsob uzavretia zmluvy, a žalobkyňa musela iniciovať súdne konanie.

11. Podľa ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa ust. § 390 CSP, odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak po a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a po b) ak odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

12. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia priznanej súdom prvej inštancie, odvolací súd nepovažuje priznanú sumu 347,- eur za primeranú. Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia musí odôvodnenie priznanej výšky byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv spotrebiteľa, porušenia povinností dodávateľa, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Žalobkyňa však svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila len svojou úspešnosťou v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia 347,- eur a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej práv ako spotrebiteľky, ktoré bola nútená brániť. Žalobkyňa iné dôvody, od ktorých vlastnou úvahou odvodzovala svoj finančný nárok na 347 eur netvrdila. Žalobkyňa neuviedla, a to ani v priebehu odvolacieho konania, či konanie žalovaného a následné domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia súdnou cestou viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jej súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivým okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod. Ako už odvolací súd viac krát uviedol, nie sú pochybnosti o tom, že spotrebiteľské práva žalobkyne boli porušené a tak jej vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, to však neznamená, že jej patrí v takej výške ako sama požadovala. Pri určení

výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd prihliadal na všetky okolnosti prípadu a je toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 50,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od ďalšieho porušovania práv spotrebiteľov.

Názor, ktorý aplikoval prvoinštančný súd, že výška primeraného finančného zadosťučinenia by mala predstavovať viac ako 50 % sumy, o ktorú chcel dodávateľ „spotrebiteľa pripraviť“ nie je aplikovateľný v tejto veci.

Úvaha súdu musí korešpondovať skutkovým okolnostiam zisteným v tejto veci a nevychádzať len z právnych záverov bez znalostí skutkových okolností vo veci.

Preto odvolací súd s poukazom na zistené okolnosti prípadu, kedy žalobkyňa bližšie okolnosti preurčenie výšky bezdôvodného obohatenia neuviedla považoval za primerané jej priznať nárok na finančné zadosťučinenie v sumy 50,- eur a v prevyšujúcej časti jej nárok zamietol. Priznaná suma zmierňuje jej negatívne prežívanie v pôvodnom konaní a zároveň pôsobí ako odradzujúci dôvod pre žalovaného, aby v budúcnosti zabezpečil vo vysokej miere ochranu práv spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch, do ktorých vstupuje.

13. Odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zmenil podľa § 388 CSP, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie a ani na jeho zrušenie.

14. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods.1 CSP a 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobkyňu treba považovať za plne úspešnú, keď mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku. Výška plnenia vyplývajúca z tohto procesného úkonu závisela výlučne od úvahy súdu. Hoci bola výška finančného zadosťučinenia odvolacím súdom znížená, žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná čo do základu nároku na jeho priznanie, a preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.